

Finansklagenemnda Skade

(Gebyr for uforsikret kjøretøy)

Avgjørelse FinKN 2023-963

22.12.2023

Trafikkforsikringsforeningen (Gebyr)

Gebyr for uforsikret motorvogn

Grunnlag for gebyr – dispensasjon – forsikring gått til opphør – klager ikke kjent med forsikringens opphør – ordning mellom ektefeller – utenlandsopphold

Klager ble ilagt gebyr fra og med 26.5.23 til og med 3.7.23. Gebyret ble ilagt etter at klagers forsikring gikk til opphør grunnet manglende betaling. Kjøretøyet ble igjen forsikret den 4.7.23. Klager påklaget gebyrileggelsen og anførte at hun var på en utenlandsreise da hun fikk gebyr fra Trafikkforsikringsforeningen, og at hun i den forbindelse ba sin mann om å ordne med forholdene. Mannen kontaktet forsikringsforetaket og informerte om at gebyret fra Trafikkforsikringsforeningen var betalt. Han ble imidlertid ikke fortalt at forsikringsavtalen var gått til opphør. Klager ble oppmerksom på at forsikringen var gått til opphør da hun kom hjem fra utenlandsreisen. Klagers mann tok deretter kontakt med forsikringsforetaket for å fornye forsikringsavtalen. Trafikkforsikringsforeningen kom til at gebyret var korrekt ilagt, og fant ikke grunnlag for å ettergi hele eller deler av gebyrileggelsen. Foreningen mente at betalingsmislighold i foreliggende sak ikke kunne regnes som et forhold utenfor klagers kontroll. Det er fremdeles eiers ansvar å følge opp at forsikringsplikten overholdes, selv om eier overlater forsikringsansvaret til en annen. Nemnda kom til at gebyret var korrekt ilagt og at det ikke var grunnlag for å gi klager hel eller delvis dispensasjon for gebyret.

Saksfremstilling

Saken gjelder ileggelse av gebyr for uforsikret motorvogn etter bilansvarslova § 17 a.

Ifølge TFFAuto var klagers kjøretøy forsikret frem til den 25.5.23, da forsikringen gikk til opphør grunnet manglende betaling. Kjøretøyet ble igjen forsikret den 4.7.23.

Forsikringsforetaket la inn opplysninger om at kjøretøyet var uforsikret den 26.5.23, og Trafikkforsikringsforeningen varslet klager og hennes mann samme dag.

Trafikkforsikringsforeningen ila klager et gebyr for uforsikret kjøretøy den 30.5.23 per e-faktura. Den totale gebyrperioden var fra og med 26.5.23 til og med 3.7.23.

Gebyret ble påklaget gebyret den 6.7.23. Klager forklarte at hennes mann tegnet forsikring hos forsikringsforetaket med månedlig betaling. Siste betaling ble utsatt med frist den 9.6.23. Klager var på reise fra 2.6.23, og da hun fikk gebyret fra Trafikkforsikringsforeningen ba hun mannen sin om hjelp til å undersøke det og ordne med forholdene. Gebyret ble betalt den 7.6.23. Klagers mann ringte forsikringsforetaket for å varsle om betalingen. I telefonsamtalen ble han ikke informert om at avtalen var opphørt. Deretter sendte forsikringsforetaket kreditnota hvor det informerte om tilbakebetaling av for mye betalt premie.

Klager kom hjem den 27.6.23 og oppdaget flere fakturaer fra Trafikkforsikringsforeningen. Klagers mann hadde trodd alt var i orden da gebyret ble betalt den 7.6.23, men da fakturaene fra

Trafikkforsikringsforeningen ble oppdaget, ringte han forsikringsforetaket på nytt og forespurte om å fornye forsikringsavtalen.

Klager har vedlagt dokumentasjon på utført betaling til forsikringsforetaket datert 30.4.23, 31.5.23 og 13.6.23. Videre har hun fremlagt dokumentasjon på kreditnota og nytegning av forsikring.

Etter å ha mottatt klagen henvendte Trafikkforsikringsforeningen seg til forsikringsforetaket vedrørende forsikringens opphør. Forsikringsforetaket svarte den 18.7.23 og vedla dokumenter som var sendt til klagers mann i forbindelse med forsikringens opphør. Klagers mann fikk betalingspåminnelse med betalingsfrist den 18.9.23, og i brevet stod det at forsikringen ville opphøre dersom utestående krav ikke ble betalt innen angitt frist. Deretter fikk han tilsendt brev om oppsigelse av forsikringsavtalen ettersom fakturaen ikke ble betalt, i tillegg til et korttidskrav for utestående beløp for den resterende forsikringsperioden. I dette brevet stod det også at forsikringen var gått til opphør.

Trafikkforsikringsforeningen skrev vurdering i saken den 31.8.23. Klager fikk ikke medhold, og saken ble overført til Finansklagenemnda for ny vurdering.

Klager avviser at det er grunnlag for å ilegge henne gebyr, og anfører at gebyret må ettergis ettersom mannen hennes ikke ble informert om at forsikringen var gått til opphør da han ringte forsikringsforetaket. Han trodde alt var i orden da restkravet og gebyret var betalt. Klager var i utlandet fra 2.6.23 til og med 27.6.23, og ba derfor sin mann om å ordne med forholdene. I forbindelse med krav om nemndsbehandling anfører klager at hun var på hasteoppdrag i utlandet for å hjelpe sin syke mor. I området hun oppholdt seg, er det generelt dårlig/variabel internettdækning. Hun hadde derfor ingen mulighet til å være oppdatert hva angår e-poster og eventuell annen korrespondanse. Klagers mann hadde heller ikke oversikt, klager opplyser at mannen ikke har myndighet til å åpne eventuelle brev i hennes navn. Videre anfører klager at hennes mann betalte forsikringspremien til forsikringsforetaket mens han snakket med det på telefon. Betalingen ble belastet mannens konto, men det syntes som at det tok lang tid før forsikringsforetaket meldte om at pengene var mottatt.

Trafikkforsikringsforeningen opprettholder gebyrileggelsen og anfører at betalingsmislighold som utgangspunkt vil regnes som et forhold innenfor klagers kontroll. Enhver plikter å sørge for at man har oversikt over egen økonomi. Det innebærer at man, på det tidspunkt man påtar seg en økonomisk forpliktelse, må anse seg i stand til å betale riktig beløp etter hvert som terminene forfaller. Avtalen klager har gjort med/om at en annen person skal betale forsikring for seg, er innenfor hennes egen kontrollsfære. Det er fremdeles eiers ansvar å følge opp at forsikringsplikten overholdes, selv om eier overlater forsikringsansvaret til en annen.

Sekretariatets konklusjon: Sekretariatet fant ikke grunnlag for å gi klager medhold. Fra sekretariatets avgjørelse hitsettes:

Vilkårene for ileggelse av gebyr

Etter bilansvarslova § 15 første punktum skal alle registreringspliktige kjøretøy være forsikret. Dersom forsikringsplikten ikke overholdes, skal Trafikkforsikringsforeningen ilegge eieren av kjøretøyet et gebyr, se bilansvarsloven § 17 a. Gebyret skal ilegges på bakgrunn av antall døgn kjøretøyet har vært uforsikret, se forskrift om gebyr for uforsikret motorvogn mv. §§ 4 og 5. Det fremgår av TFFAuto at du er eier av et registrert kjøretøy, og er følgelig underlagt forsikringsplikt.

Ifølge TFFAuto gikk forsikringen gikk til opphør den 25.5.23, og kjøretøyet var dermed uforsikret fra og med 26.5.23. Mannen din forsikret kjøretøyet igjen den 4.7.23. Kjøretøyet var dermed uforsikret i 39 dager, og det foreligger således brudd på forsikringsplikten. Vilkårene for å ilegge gebyr er dermed oppfylt.

Varsel og korrekt ileggelse av gebyr

Når et kjøretøy opphører å være forsikret, følger det av forskrift om gebyr for uforsikret motorvogn mv. § 6 at:

Trafikkforsikringsforeningen skal varsle siste forsikringstaker av uforsikret motorvogn elektronisk (sms eller e-post) så snart det fremgår av TFFAuto at den er uforsikret, såfremt informasjon om mobiltelefonnummer eller e-postadresse er tilgjengelig for Trafikkforsikringsforeningen. I andre tilfeller skal varselet skje samtidig med utskriving av gebyr

Både du som eier av kjøretøyet og mannen din som forsikringstaker ble varslet elektronisk av Trafikkforsikringsforeningen den 26.5.23 om forsikringens opphør.

Videre følger det av § 7 at:

Når det fremgår av TFFAuto at den ansvarlige etter bilansvarslova ikke har sørget for at motorvogn er lovlig forsikret, skal Trafikkforsikringsforeningen etter at den gebyrpliktige er varslet etter § 6, legge gebyr etter denne forskriften. Trafikkforsikringsforeningen skal underrette den gebyrpliktige om illeggelsen av gebyret så snart som mulig.

Trafikkforsikringsforeningen sendte deg gebyrkravet den 30.5.23 per e-faktura, og det er ansett som betryggende sendt.

Du er varslet og ilagt gebyr i henhold til gebyrforskriften §§ 6 og 7.

Vilkårene for helt eller delvis ettergivelse av gebyret

Ettersom vilkårene for å legge gebyr er oppfylt, blir det et spørsmål om det er grunnlag for likevel å ettergi eller redusere gebyret.

Etter bilansvarslova § 17 a annet ledd, jf. gebyrforskriften § 9 kan gebyret ettergis helt eller delvis.

Ettergivelse kan skje dersom unnlatelsen av å tegne ansvarsforsikring må regnes som "unnskyldelig som følge av forhold utenfor den ansvarliges kontroll".

Finansdepartementet sendte 30.11.16 ut et høringsnotat med forslag til endringer i bilansvarslova og forskrift om trafikktrygd. I høringsnotatet var dispensasjonsregelen kun tenkt tatt inn i forskriften § 9. Om denne skrev departementet på side 23 følgende:

TFF kan etter forskriftsforslaget § 9 dispensere fra mulktplikten i særlige tilfeller. Det må forventes at TFF praktiserer fullmakten strengt, og at det i praktiseringen ses hen til likebehandlingshensyn og presedens.

I forarbeidene til bestemmelsen (Prop. 1 LS (2017-2018) side 202) uttaler Finansdepartementet blant annet følgende om dispensasjonsregelen:

Den forsikringspliktige vil i forhold til gebyret og forsikringsplikten være ansvarlig for alle forhold innenfor sin "kontrollsfære", uavhengig av om vedkommende kan bebreides for disse forholdene. Kontrollerbare er forhold som den ansvarlige har kunnet påvirke. Det samme må gjelde for ny eier som ikke selv har tegnet forsikring ved kjøpet. Departementet legger til grunn at dispensasjonsfullmakten skal praktiseres strengt, og at bevisbyrden for at det foreligger et forhold utenfor den ansvarliges kontroll, må ligge på søkeren. Forsikringsselskapenes døgnåpne tilbud innebærer at det normalt kan tegnes forsikring når som helst.

Du har anført at forsikringsforetaket ikke informerte om at forsikringen var gått til opphør da mannen din ringte. Mannen trodde at forsikringen var i orden da restkravet og gebyret var betalt.

Du var på utenlandsreise fra 2.6.23 og ba derfor mannen din ordne med forholdene. Når det gjelder manglende forsikring på kjøretøy, har Finansklagenemnda Skade (TFF Gebyr) i flere avgjørelser lagt til grunn at det skal svært mye til for å gi dispensasjon for de tilfeller hvor en forsikring har gått til opphør på grunn av manglende betaling. Dette fordi enhver selv har ansvar for å betale sine forpliktelser etter hvert som de forfaller.

I avgjørelse **FinKN 2023-13** har nemnda uttalt at det "kun vil være i de "helt ekstraordinære tilfeller" at det kan gis dispensasjon grunnet manglende eller sviktende økonomi".

Det er på det rene at forsikringspremien ikke ble innbetalt i henhold til kravet om forsikringspremie. Det dreier seg altså om et mislighold av plikten til å betale en forpliktelse som du hadde påtatt seg, og dette vil som utgangspunkt anses som et forhold innenfor din kontrollsfære, se blant annet Finansklagenemnda Skade

(TFF Gebyr) avgjørelse **FinKN 2023-13**.

I foreliggende sak er det ukjent hvorfor forsikringen ikke ble betalt innen forfall. Vi forstår det slik at det var din mann som stod som forsikringstaker på kjøretøyet. For ordninger hvor én ektefelle står som eier, imens den andre står som forsikringstaker har nemnda i avgjørelse **FinKN 2021-64** uttalt følgende:

I denne saken var ektefellene enige om en ordning som innebar at klager sto som eier, ektemannen sto som forsikringstaker, mens kjøretøyene ble disponert av andre familiemedlemmer. Som det fremgår av redegjørelsen ovenfor om varslingsspørsmålet, er dette en ordning som vår rettsorden godkjenner fullt ut.

Når begge ektefeller bor under samme tak, er ordningen også uproblematisk å praktisere, men når disse forutsetningene endrer seg slik de gjorde i vår sak, stiller den valgte ordning krav om forhåndsvurdering og iverksettelse av tiltak slik at man unngår å komme i en situasjon som den klager kom i.

Det er dermed ikke ansett som utenfor din kontrollsfære at forsikringen gikk til opphør som følge av at din mann ikke betalte forsikringspremien innen forfall.

Videre var dere av den oppfatning at forholdene var ordnet da restkravet og gebyret var betalt. Forsikringsforetaket informerte ikke om at forsikringen hadde gått til opphør da din mann ringte. Mannen din har imidlertid både fått restkrav for den ubetalte forsikringsperioden med beskjed om at forsikringen hadde gått til opphør, samt et eget brev med informasjon om forsikringen opphør.

Videre har også Trafikkforsikringsforeningen varslet både deg og din mann vedrørende forsikringens opphør.

Nemnda har uttalt følgende i avgjørelse **FinKN 2022-837** hva gjelder rettsvillfarelse:

Rettsvillfarelse, uvitenhet om reglenes forekomst eller feilaktig forståelse av gjeldende regelverk, er ikke, slik nemnda tidligere har redegjort for, utelukket som dispensasjonsgrunn, men det skal svært mye til.

Begrunnelsen er at det er den enkelte borgers plikt å sette seg inn i reglene som gjelder på det området man ønsker å bevege seg inn på, og man må i utstrakt grad ta ansvaret for egen forståelse eller misforståelse av reglene.

I foreliggende sak har du imidlertid misforstått vedrørende betaling av det resterende beløpet og vært i den tro om at forsikringen var i orden da dette ble betalt. Det foreligger dermed en faktisk villfarelse. Sekretariatet er likevel av den oppfatning at slik som ved rettsvillfarelse, må man i utstrakt grad ta ansvaret for egen forståelse eller misforståelse av de faktiske forhold. Vi mener derfor at en slik misforståelse ikke kan anses som et unnskyldelig forhold utenfor din kontroll. At forsikringen hadde gått til opphør har dere blitt informert om flere ganger per brev, samt ved varsling fra Trafikkforsikringsforeningen. Det at forsikringsforetaket ikke informerte om forsikringens opphør da mannen din ringte har derfor ikke betydning.

Etter dette anses gebyret som korrekt ilagt, og sekretariatet kan ikke se at det er grunnlag for dispensasjon for det ilagte gebyret etter bilansvarslova § 17 a annet ledd.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Nemnda har vurdert saken på bakgrunn av de fremlagte dokumenter og er kommet til at gebyret er korrekt ilagt, og at det heller ikke er grunnlag for å gi verken hel eller delvis dispensasjon.

Nemnda kan i det alt vesentlige slutte seg til den grundige begrunnelse som er gitt av sekretariatet slik det fremgår ovenfor. Dette gjelder både vurderingen av de faktiske omstendigheter, rettsreglene og nemndas tidligere avgjørelser.

Foranlediget av ønsket om behandling i nemnd bemerkes følgende:

Det sentrale spørsmål i saken slik den står for nemnda, er om det bør gis hel eller delvis dispensasjon for gebyrperioden fra og med 26.5.23 til og med 3.7.23.

Det generelle, rettslige utgangspunkt er at det ikke kan gis dispensasjon dersom kjøretøyets eier kunne unngått gebyret ved å innrette seg annerledes. Vurderingen av om han eller hun kunne det er objektiv. Gebyr vil med andre ord kunne ilegges også når eieren er lite eller intet å bebreide.

Saken gjelder mislighold av avtale om betaling av forsikringspremie for klagers kjøretøy. Misligholdet ledet til oppsigelse av forsikringen med derav følgende gebyrileggelse. Nemnda understreker at dens oppgave ikke er å ta stilling til om oppsigelsen var berettiget, idet dette er et forhold som må løses av partene i forsikringsavtalen direkte. Kun dersom forholdet har betydning for dispensasjonsadgangen, vil opplysningene være relevante for nemnda.

Nemnda viser også til at det er partene – klager og Trafikkforsikringsforeningen – som har plikt til å opplyse saken best mulig. I dette tilfellet har klager lagt frem en del dokumenter knyttet til forsikringsavtalen, men det er ikke lagt frem kopi av betalingsplanen, kopi av fakturaen som var grunnlaget for oppsigelsen og kopi av første purring.

Klager har i sitt krav om behandling i nemnd anført at hun var forhindret fra å ivareta sine interesser fordi hun i all hast måtte reise utenlands for å hjelpe sin syke mor, at hun ikke hadde mulighet for å holde seg oppdatert på e-post eller annen post og at hennes mann ikke hadde fullmakt til å åpne hennes post.

Klager har opplyst at hun var fraværende i utlandet hos sin mor fra og med 2.6.23. Det fremgår av 2. Purring datert 4.5.23 at klagers ektefelle tidligere hadde fått tilsendt en faktura med et krav på vel kr 300 som ikke var betalt til forfall. Heller ikke første purring hadde ført til betaling. I 2. Purring ble ektefellen gitt ytterligere frist til å betale kravet med tillegg av renter og purregebyrer. Fristen ble satt til 18.5.23. I dette brevet ble det informert om at dersom kravet ikke ble betalt til forfall, ville forsikringen opphøre. Det ble også gitt informasjon om gebyr for manglende forsikring av kjøretøy.

Forsikringen av kjøretøyet ble sagt opp i brev 8.5.23 til klagers ektefelle. Oppsigelsen var betinget av manglende betaling av kravet som forfalt 18.5.23, og det ble opplyst at forsikringen ville opphøre 25.5.23 kl. 24.00 dersom betaling ikke fant sted. Realiteten i dette var, slik nemnda ser det, at det ble gitt ytterligere frist etter forfallsdag for å unngå at foretaket meldte opphør.

Forsikringsforetaket la 26.5.23 inn opplysning i TFFAuto at forsikringen opphørte 25.5.23. Samme dag, 26.5.23, ble både klager og hennes ektemann varslet om at forsikringen var opphørt og at løpende gebyr og trafikkforsikringsavgift ville bli ilagt kjøretøyets eier, klager.

Oppsummert viser sakens opplysninger at klager i god tid før hun reiste utenlands både var klar over at forsikringsavtalen var sagt opp og at det påløp daglig gebyr m.m., uten at hun selv foretok seg noe for å rette opp forholdet. Hun overlot, slik nemnda forstår opplysningene i saken, i stedet til sin mann å ordne opp.

Det går frem av forsikringsforetakets e-post 18.7.23 til Trafikkforsikringsforeningen at ektefellen var i kontakt med selskapet 30.5.23, fikk vite status og ble bedt om å betale kortidskravet. Når det var gjort, ble han bedt om å ta ny kontakt for å tegne ny avtale om forsikring. Det gjorde han først 4.7.23. Samme dag ble ny avtale inngått med den følge at forsikringsforetaket la inn ny melding i TFFAuto om at kjøretøyet fra og med samme dag var forsikret igjen.

Klager har opplyst at hennes mann ikke hadde fullmakt til å åpne post som kom i hennes navn.

Slik nemnda ser det, er det uproblematisk at en ektefelle står som forsikringstager for ektefellens samlede eiendeler, også de som er registret i den annen ektefelles navn, men det innebærer samtidig at sistnevnte blir avhengig av at den ektefellen som står som forsikringstager, betaler forsikringspremien med rett beløp til rett tid og håndterer et eventuelt mislighold på adekvat måte. Ektefeller må også selv bære eventuelle tap som måtte oppstå som følge av at de har begrenset den annens mulighet for innsyn i for eksempel post.

Nemnda er etter dette, som allerede nevnt, kommet til at det verken er grunnlag for hel eller delvis dispensasjon. Klager plikter derfor å betale det ilagte gebyret.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Trafikkforsikringsforeningen gis medhold.

Ved behandlingen deltok Rune Jensen (leder), Trine Vøien (bransjerepresentant) og Berit Aamodt (forbrukerrepresentant).